A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2025. február 6.*

„Előzetes döntéshozatal – Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme – 2988/95/EK, Euratom rendelet – Szabálytalanságok – 3. cikk – Elévülési idő – Az elévülési idő tartama és kezdő időpontja – A szabálytalanság megállapításától számított ötéves elévülési időt előíró nemzeti szabályozás”

A C-42/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Symvoulio tis Epikrateias (államtanács, Görögország) a Bírósághoz 2024. január 22-én érkezett, 2023. december 29-i határozatával terjesztett elő

az **Emporiki Serron AE – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton**

és

az **Ypourgos Perivallontos kai Energeias**,

az **Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: A. Kumin tanácselnök, I. Ziemele és S. Gervasoni (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon és az Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon képviseletében E. Leftheriotou és A. Vasilopoulou, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében E. Leftheriotou és A. Vasilopoulou, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: görög.

– az Európai Bizottság képviseletében T. Adamopoulos, M. Konstantinidis és C. Valero, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL 1995. L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.) 3. cikkének, valamint a jogbiztonság elvének az értelmezésére irányul.

2 A kérelmet az Emporiki Serron AE – Emporias kai Diathesis Agrotikon Proionton társaság (a továbbiakban: Emporiki Serron társaság) és az Ypourgos Anaptyxis kai Ependyseon (fejlesztésekért és beruházásokért felelős miniszter, Görögország), illetve az Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon (vidékfejlesztési és élelmezésügyi miniszter, Görögország) között az e társaság által gyapotfelvásárlás és gyapottisztítás után kapott pénzügyi támogatás visszatérítésének tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2988/95 rendelet harmadik preambulumbekezdése értelmében:

„[…] a[z Európai Unió] pénzügyi érdekeire nézve hátrányos jogszabályokat minden területen fel kell számolni [helyesen: az Európai Unió pénzügyi érdekeire nézve hátrányos cselekményekkel szemben minden területen fel kell lépni]”.

4 E rendelet 1. cikke szerint:

„(1) Az [Unió] pénzügyi érdekeinek védelme céljából a[z uniós] joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében.

(2) Szabálytalanság a[z uniós] jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a[z Unió] általános költségvetése vagy a[z Unió] által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a[z Unió] nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt.”

5 Az említett rendelet 3. cikke a következőképpen fogalmaz:

„(1) Az eljárás elévülési ideje az 1. cikk (1) bekezdésében említett szabálytalanság elkövetését követő négy év. Mindazonáltal az ágazati szabályok ennél rövidebb, de legalább három éves időszakot is előírhatnak.

Folyamatos vagy ismételt szabálytalanságok esetében az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a szabálytalanság megszűnt. Többéves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.

A hatáskörrel rendelkező hatóságnak a szabálytalansággal kapcsolatos bármely vizsgálata vagy eljárása, amelyről az érintett személyt tájékoztatták, megszakítja az elévülést. A megszakadást kiváltó cselekményt követően az elévülés újrakezdődik.

Az elévülés mindazonáltal legkésőbb az elévülési idő kétszeresének megfelelő időszak utolsó napján bekövetkezik, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság ezalatt nem szabott ki szankciót, kivéve, ha a közigazgatási eljárást a 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően felfüggesztették.

(2) A közigazgatási szankciót megállapító határozat végrehajtására nyitva álló időszak három év. Ez az időszak a határozat jogerőssé válásának napján kezdődik.

A megszakítás és felfüggesztés [helyesen: nyugvás] eseteire nézve a nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezései irányadóak.

(3) A tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy az (1), illetve (2) bekezdésben előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak.”

A görög jog

6 A Nómos 2362/1995 peri Dimosiou Logistikou, eleghou ton dapanon tou kratous kai alles diatakseis (az államháztartási számviteli szabályokról, az állami kiadások ellenőrzésére vonatkozó szabályokról és egyéb rendelkezésekről szóló 2362/1995. sz. törvény; FEK A’ 247/27.11.1995) „A jogosulatlanul teljesített kifizetések visszatéríttetése” című 102. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A[z uniós] politikák keretében nemzeti vagy európai uniós forrásokból […] természetes vagy jogi személyeknek és szerveknek kifizetett finanszírozást, támogatást vagy szubvenciót az állam visszafizetteti, ha az illetékes szervek megállapítják, hogy azokat jogosulatlanul vagy jogellenesen fizették ki.

Az e törvény hatálybalépéséig kifizetett összegek szintén e rendelkezések hatálya alá tartoznak.

Az e jogcímen visszatérítttetett összegeket az államháztartás bevételeként kell megállapítani, és azokat az állami bevételek behajtásáról szóló törvénykönyv hatályos rendelkezéseinek megfelelően kell behajtani.

Az állami bevételek behajtása érdekében hozott közigazgatási, kényszerítő és bírósági intézkedések meghozatalára vonatkozó hatályos rendelkezéseket ebben az esetben is alkalmazandók.”

7 E törvénynek „Az állami követelések elévülése” című 103. cikke a következőket írja elő:

„Amennyiben a[z uniós] jog másként nem rendelkezik, az előző cikkben említett összegek visszakövetelhetősége a jogosulatlan vagy jogellenes igénybevétel megállapításától számított öt év elteltével évül el.

Amennyiben a[z uniós] jog másként nem rendelkezik, a behajtandó összegek húsz év elteltével évülnek el.

Amennyiben a[z uniós] jog másként nem rendelkezik, az elévülési idő nyugvására, megszakadására és joghatásaira vonatkozóan e törvényben előírt, az állami követelésekre vonatkozó rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók az e cikkben említett követelésekre.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

8 2001-ben az Emporiki Serron társaság pénzügyi támogatásban részesült az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalapból (EMOGA) gyapotfelvásárlásra és gyapottisztításra a 2000–2001-es időszakra vonatkozóan. E társaság a tevékenységét beszüntette, és 2001 júniusában felszámolás alá került.

9 Az Emporiki Serron társaság székhelyén 2006. július 4-én és 5-én, valamint 2006. október 31. és november 2. között ellenőrzést folytattak le. Ez az ellenőrzés feltárta, hogy a társaság 3618 bála tisztított gyapotra vonatkozó, több mint 750 000 kilogramm tisztított gyapotnak megfelelő értékesítést nem könyvelt el.

10 2009. július 14-én a vidékfejlesztési és élelmezésügyi miniszter határozatot hozott az Emporiki Serron társaság részére kifizetett, a fent említett 3618 bála tisztított gyapotnak megfelelő 322 568,90 euró összegű támogatás kamatokkal növelt összegének visszatérítésére vonatkozóan.

11 Az e társaság által e határozattal szemben benyújtott kereset tárgyában eljáró Trimeles Dioikitiko Protodikeio Athinon (háromtagú tanácsban eljáró athéni közigazgatási bíróság, Görögország) e határozatot megsemmisítette azzal az indokkal, hogy nem tartották tiszteletben a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt négyéves elévülési időt. E bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy a 2362/1995. sz. törvény 103. cikke, amennyiben az elévülési idő kezdő időpontjaként a szabálytalanság megállapításának időpontját, nem pedig – amint azt a 2988/95 rendelet 3. cikke előírja – a szabálytalanság elkövetésének időpontját veszi figyelembe, ellentétes ez utóbbi cikkel. Ezért mellőzte a 2362/1995. sz. törvény 103. cikkének alkalmazását.

12 A görög állam fellebbezése alapján eljáró Trimeles Dioikitiko Efeteio Athinon (háromtagú tanácsban eljáró athéni közigazgatási fellebbviteli bíróság, Görögország) hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet. E bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi a 2362/1995. sz. törvény 103. cikkéhez hasonló rendelkezés elfogadását. Úgy ítélte meg, hogy ez utóbbi cikk értelmében az elévülési idő 2006. november 29-én kezdődött, amikor a vidékfejlesztési és élelmezésügyi minisztérium ellenőre elkészítette jelentését. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a támogatás visszatéríttetését elrendelő határozat meghozatalakor, azaz 2009. július 14-én még nem telt le a nemzeti jog értelmében alkalmazandó ötéves elévülési idő. Következésképpen úgy ítélte meg, hogy a pénzügyi támogatást jogosulatlanul fizették ki.

13 Az Emporiki Serron társaság a Dioikitiko Efeteio (közigazgatási fellebbviteli bíróság) ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Symvoulio Tis Epikrateiashoz (államtanács, Görögország), a kérdést előterjesztő bírósághoz, arra hivatkozva, hogy az Elegktiko Synedrio (számvevőszék, Görögország) az ezen ítéletben elfogadottal ellentétes megoldást fogadott el egy olyan ügyben, amelyben egy pénzügyi korrekciós aktus jogszerűségét vitatták.

14 A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy ezt követően az Elegktiko Sinedrio (számvevőszék) – teljes ülésen – úgy ítélte meg, hogy a 2362/1995. sz. törvény 103. cikke megfelel a 2988/95 rendelet 3. cikkének, valamint az arányosság és a jogbiztonság elvének, mivel a szabálytalanság elkövetésének időpontja és a behajtásra irányuló közigazgatási eljárás befejezése között eltelt teljes időtartam észszerű, és ezen időtartam nem haladja meg az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt abszolút elévülési időt.

15 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában szóban forgó szabálytalanságra legkésőbb 2001. június 20-án vagy 30-án került sor, így az első, 2006 júliusában végzett ellenőrzés időpontjában a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt négyéves elévülési idő, amennyiben alkalmazandó volt, már lejárt.

16 E körülmények között a Symvoulio Tis Epikrateias (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Összeegyeztethető-e a 2988/95 rendelet 3. cikkének rendelkezéseivel és a jogbiztonság általános elvével a 2362/95. sz. törvény 103. cikkéhez hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely ötéves elévülési időt ír elő a gazdasági szereplők olyan cselekményét vagy mulasztását követően részükre jogosulatlanul kifizetett [támogatások] visszafizettetésére, amelynek eredményeként a[z Unió] általános költségvetése vagy a[z Unió] által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, és emellett az említett határidő kezdő időpontját nem a szabálytalanság elkövetésének, hanem a támogatás jogosulatlan vagy jogellenes igénybevétele megállapításának időpontjában határozza meg?

2) Amennyiben a nemzeti szabályozás a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján az említett rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt négyéves elévülési időnél hosszabb elévülési időt ír elő, úgy kell-e értelmezni a 3. cikk (1) bekezdésének utolsó albekezdésében foglalt rendelkezéseket, hogy azok a szabálytalanság elkövetésétől számított nyolcéves maximális elévülési időt állapítanak meg a jogosulatlanul vagy jogellenesen kifizetett támogatások visszatérítettetésére, vagy pedig maximális elévülési időként a nemzeti szabályozásban előírt hosszabb elévülési idő kétszeresét állapítják meg?

3) Ha az első kérdésre igenlő választ, a második kérdésre pedig azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése utolsó albekezdésének rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azok maximális elévülési időként a nemzeti szabályozásban előírt hosszabb elévülési idő kétszeresének megfelelő elévülési időt írnak elő, akkor az a kérdés merül fel, hogy amennyiben a nemzeti szabályozás a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időt ír elő, és ugyanakkor e határidő számításának kezdő időpontját a szabálytalanság megállapításának időpontjában határozza meg, akkor a maximális elévülési idő a szabálytalanság elkövetésének vagy megállapításának időpontjában kezdődik-e?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

17 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) és (3) bekezdését a jogbiztonság elvével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az e rendelet rendelkezései szerinti szabálytalanság nemzeti hatóságok általi megállapításától számított ötéves elévülési időt ír elő.

18 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik – a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt elévülési idő alkalmazandó mind az e rendelet 5. cikke értelmében vett közigazgatási szankció kiszabásához vezető szabálytalanságokra, mind pedig az olyan szabálytalanságokra, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, amelyek az említett rendelet 4. cikkének megfelelően a jogosulatlanul megszerzett előny elvonásából álló közigazgatási intézkedés tárgyát képezik (2017. március 2-i Glencore Céréales ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

19 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés – a jelen esetben a 2988/95 rendelet 3. cikkének a jogbiztonság elvével összefüggésben értelmezett (1) és (3) bekezdése – tartalmának meghatározása során annak mind a megfogalmazására, mind az összefüggéseire és céljaira tekintettel kell lenni (2015. október 6-i Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export ítélet, C-59/14, EU:C:2015:660, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

20 A 3. cikk megfogalmazását illetően meg kell jegyezni, hogy e cikk (1) bekezdésének első és második albekezdése az eljárás elévülésére a szabálytalanság elkövetésétől, illetve folyamatos vagy ismételt szabálytalanság esetén e szabálytalanság megszűnésének napjától számított négyéves elévülési időt ír elő, pontosítva ugyanakkor, hogy az ágazati szabályok rövidebb, de legalább három éves elévülési időt is előírhatnak.

21 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése úgy határozza meg a „szabálytalanság” fogalmát, mint az uniós jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértését, amelynek eredményeként az Unió általános költségvetése vagy az Unió által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének.

22 A 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy „[a] tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy [e 3. cikk] (1), illetve (2) bekezdésében előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak”. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az ilyen elévülési idő következhet az említett rendeletet megelőzően már hatályban lévő nemzeti rendelkezések vagy az e rendeletet követően hozott új nemzeti rendelkezések alkalmazásából (lásd ebben az értelemben: 2017. március 2-i Glencore Céréales ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 E 3. cikk (3) bekezdése értelmében a tagállamok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek az általuk – adott esetben – alkalmazni kívánt hosszabb elévülési idő tartamát illetően, az uniós jog általános elveinek, köztük az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett (lásd ebben az értelemben: 2017. március 2-i Glencore Céréales ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 64. és 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 Ezen elv tiszteletben tartása konkrétan azt jelenti, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésén alapuló hosszabb nemzeti jogi elévülési idő alkalmazása nyilvánvalóan nem haladhatja meg azt a mértéket, amely az Unió pénzügyi érdekei védelme céljának eléréséhez szükséges (lásd ebben az értelemben: 2017. március 2-i Glencore Céréales ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Így a Bíróság a jelen ügyre átültethető indokok alapján már elismerte, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló ötéves elévülési idő nyilvánvalóan nem haladja meg azt a mértéket, amely az Unió költségvetését megkárosító szabálytalanságok nemzeti hatóságok általi üldözéséhez szükséges, mivel ez az elévülési idő csak egy évvel hosszabb a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírtnál, amiből a Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az ilyen elévülési idő megfelel az arányosság elvének (lásd ebben az értelemben: 2017. március 2-i Glencore Céréales ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 74. pont).

26 A Bíróság ezzel szemben a mai napig nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi-e a tagállamok számára, hogy eltérjenek az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első és második albekezdésében előírt elévülési idő kezdő időpontjától, azt előírva, hogy ez az elévülési idő az említett rendelet rendelkezései megsértésének a nemzeti hatóságok általi megállapítása időpontjában kezdődik.

27 E tekintetben magából a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) és (3) bekezdésének a jelen ítélet 20. és 22. pontjában felidézett megfogalmazásából kitűnik, hogy e rendelkezés meghozatalával az uniós jogalkotó csupán azt kívánta lehetővé tenni a tagállamok számára, hogy az elévülési időt a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt időtartamhoz képest meghosszabbítsák, kizárva ezen elévülési idő kezdő időpontjának bármiféle megváltoztatását.

28 Ez a szóban forgó rendelkezések szövegén alapuló értelmezés összhangban áll az e rendelkezéseket övező szövegkörnyezettel, valamint az általuk követett célokkal.

29 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2988/95 rendelet 1. cikkének megfelelően, és amint az e rendelet harmadik preambulumbekezdéséből kitűnik, e rendelet „a[z uniós] joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás[t alakít ki] az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében” annak érdekében, hogy „a[z Unió] pénzügyi érdekeire nézve hátrányos cselekményekkel szemben minden területen” fellépjen (2017. március 2-i Glencore Céréales ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Ennek keretében a Bíróság már kimondta, hogy a nemzeti hatóságokra általános gondossági kötelezettség hárul az általuk teljesített és az uniós költségvetést terhelő kifizetések szabályszerűségének ellenőrzésében, ami azt jelenti, hogy intézkedéseket kell hozniuk a szabálytalanságok gyors orvoslása érdekében (lásd analógia útján: 2015. június 11-i Pfeifer & Langen ítélet, C-52/14, EU:C:2015:381, 67. pont).

31 Márpedig annak elismerése, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első és második albekezdésében előírt elévülési idő csak e szabálytalanságok hatóság általi megállapításától számítva kezdődik, némiképp tétlenségre ösztönözhetné a nemzeti hatóságokat az említett szabálytalanságok üldözése terén, miközben a gazdasági szereplőket egyrészről hosszan tartó jogi bizonytalanságnak, másrészről pedig annak a kockázatnak tenné ki, hogy esetleg már nem tudnák

bizonyítani a szóban forgó ügyletek szabályosságát (lásd analógia útján: 2015. június 11-i Pfeifer & Langen ítélet, C-52/14, EU:C:2015:381, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Alapvetőbb szinten emlékeztetni kell arra, hogy a jogbiztonság elvével főszabály szerint ellentétes, ha a hatóságok valamely jogellenes helyzet megszüntetése érdekében korlátlan ideig élhetnek jogköreikkel (lásd ebben az értelemben: 2022. január 27-i Bizottság kontra Spanyolország [Adózással kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség] ítélet, C-788/19, EU:C:2022:55, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig az elévülési idő kezdő időpontjának a szabálytalanság nemzeti hatóságok általi megállapításának időpontjában való meghatározása ellentétes lenne a 2988/95 rendelet megsértésére vonatkozó elévülési mechanizmus bevezetésével elérni kívánt céllal. Ez a választás ugyanis lehetővé tenné e hatóságok számára, hogy a szabálytalanság elkövetésének vagy megszűnésének időpontja tekintetében időbeli korlátozás nélkül eljárjanak, ami a gyakorlatban az elévülés meghiúsulásának kockázatával járna.

33 Az a körülmény, hogy az uniós jog, pontosabban a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése a nemzeti hatóságok eljárását ugyanakkor – az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő kétszeresének megfelelő – abszolút elévülési időhöz köti, nem teheti lehetővé a tagállamok számára, hogy az utóbbi elévülési idő tiszteletben tartásától olyan kezdő időpont figyelembevételével eltekintsenek, amely az elévülést teljesen kiüresítené.

34 Ebből következik, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének a jogbiztonság elvével összefüggésben értelmezett (3) bekezdésével ellentétes az, ha a tagállamok eltérnek az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első és második albekezdésében előírt elévülési idő kezdő időpontjától, mivel e kezdő időpont ez utóbbi rendelkezések értelmében minden esetben a szabálytalanság elkövetésének időpontja, illetve ismételt vagy folyamatos szabálytalanság esetén a szabálytalanság megszűnésének időpontja. Következésképpen az elévülési idő megkezdődését nem befolyásolja az az időpont, amikor a nemzeti hatóságok a szabálytalanságról tudomást szereznek, vagy azt megállapítják (lásd analógia útján: 2015. június 11-i Pfeifer & Langen ítélet, C-52/14, EU:C:2015:381, 67. pont).

35 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti rendelkezések megfogalmazására tekintettel meghatározza, hogy az előző pontban említett követelmény tiszteletben tartása biztosítható-e a belső jog uniós joggal összhangban álló értelmezése keretében, vagy ha nem biztosítható, hogy e rendelkezéseket részben vagy egészben mellőzni kell-e.

36 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az összhangban álló értelmezés követelménye a nemzeti bíróságok – beleértve a végső fokon eljáró bíróságokat is – azon kötelezettségével jár, hogy adott esetben módosítaniuk kell az állandó ítélkezési gyakorlatot, amennyiben az a nemzeti jognak az uniós joggal összeegyeztethetetlen értelmezésén alapul. Következésképpen valamely nemzeti bíróság nem tekintheti megalapozottan úgy, hogy csupán azon okból kifolyólag nem tudja a kérdéses nemzeti rendelkezést az uniós joggal összhangban értelmezni, mivel e rendelkezést korábban e joggal összeegyeztethetetlen módon értelmezték, vagy azt a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok ily módon alkalmazzák (2022. április 7-i Avio Lucos ítélet, C-116/20, EU:C:2022:273, 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

37 A fentiekből következik, hogy az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) és (3) bekezdését a jogbiztonság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett az e 3. cikk (1) bekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időt állapít meg. Ezzel szemben e rendelkezésekkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azt írja elő, hogy az elévülési időt az e rendelet rendelkezései szerinti szabálytalanság nemzeti hatóságok általi megállapításától kell számítani.

A második kérdésről

38 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam élt az e rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel, hogy az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időt ír elő, az e 3. cikk (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt abszolút elévülési idő e hosszabb elévülési idő vagy az ugyanezen rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő alapján számítandó.

39 A 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése a szabálytalanság miatti eljárások elévülésére alkalmazandó feltétlen korlátot ír elő, mivel ezen elévülés legkésőbb azon a napon bekövetkezik, amikor az ezen 3. cikk (1) bekezdésének első albekezdésésben előírt határidő kétszerese anélkül jár le, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság szankciót szabott volna ki, azon eset kivételével, amikor az e rendelet 6. cikkének (1) bekezdése értelmében felfüggesztették a közigazgatási eljárást (2015. június 11-i Pfeifer & Langen ítélet, C-52/14, EU:C:2015:381, 63. pont).

40 Ez az abszolút elévülési idő hozzájárul a gazdasági szereplők jogbiztonságának megerősítéséhez annak megakadályozása révén, hogy a szabálytalansággal kapcsolatos eljárások elévülését ismételt megszakító cselekményekkel határozatlan ideig késleltetni lehessen (lásd ebben az értelemben: 2015. június 11-i Pfeifer & Langen ítélet, C-52/14, EU:C:2015:381, 64. pont).

41 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy ha a tagállamok a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése alapján hosszabb nemzeti elévülési időt írnak elő, az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt abszolút elévülési idő minden esetben e hosszabb elévülési idő kétszeresének megfelelő időszak utolsó napján bekövetkezik (lásd ebben az értelemben: 2017. március 2-i Glencore Céréales ítélet, C-584/15, EU:C:2017:160, 71. pont).

42 A fentiekből következik, hogy a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam élt az e rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel, hogy az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időt ír elő, az e 3. cikk (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt abszolút elévülési idő e hosszabb elévülési idő alapján számítandó.

A harmadik kérdésről

43 Az első és a második kérdésre adott válaszokra tekintettel a harmadik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

44 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 3. cikkének (1) és (3) bekezdését a jogbiztonság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett az e 3. cikk (1) bekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időt állapít meg. Ezzel szemben e rendelkezésekkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely azt írja elő, hogy az elévülési időt az e rendelet rendelkezései szerinti szabálytalanság nemzeti hatóságok általi megállapításától kell számítani.

2) A 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam élt az e rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel, hogy az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírtnál hosszabb elévülési időt ír elő, az e 3. cikk (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt abszolút elévülési idő e hosszabb elévülési idő alapján számítandó.

Aláírások